

ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА "ФОРУМ" - НИШ

Ул. Цара Душана бр. 54, " Душанов базар",

Купола – локал бр. 220, 18.000 Ниш

Тел. 018 / 525 – 040, 064 / 11 – 97 – 301

www.forum-nis.org.rs , forumnis@mts.rs

МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

Немањина 22 – 26

11 000 Београд

ОБАВЕЗА МИНИСТАРСТВА РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ ЈЕ ДА ОБЕЗБЕДИ ОДРЖИВОСТ СИСТЕМА ДАЉИНСКОГ ГРЕЈАЊА

Опстанак система даљинског грејања у Републици Србији, као услуге од општег економског интереса је доведен у питање!? Користећи свој монополски положај, топлане у Србији су постале господари имовине грађана – корисника њихових услуга. Решавајући све проблеме путем повећања цене својих услуга и не дозвољавајући грађанима да раскину уговор, иако им члан 89. Закона о заштити потрошача гарантује то право, сваког месеца шаљу корисницима велике рачуне, које они због економске ситуације нису у могућности да плате, и уз незаконито зарачунавање затезне камате, увећавају њихова дуговања а затим им шаљу извршитеље за заплenu имовине.

Да би ојачали свој монополски положај, топлане су се удружиле у Удружење топлана Србије, које заправо представља КАРТЕЛ, јер се ту договарају цене, методологије обрачуна цена, као и законодавство у области комуналних услуга. Тако је топлотна подстанница, која је по ранијем Закону о комуналној делатности била део дистрибутивног система, вештачки подељена на део у надлежности топлана и део у надлежности скупштина станара, чиме је подстанница постала место испоруке топлотне енергије а не стан крајњег корисника, са ким топлане морају да склопе Уговор о снавдевању топлотном енергијом (члан 360. Закона о енергетици).

Пошто је чланом 362. Закона о енергетици предвиђено да Влада доноси Методологију за одређивање цене снабдевања крајњег купца топлотном енергијом, Центар за заштиту потрошача ФОРУМ је дана 17.06.2015. године упутио допис Министарству рударства и енергетике, којим је затражено доношење те Методологије као и захтев да Удружења потрошача учествују у припреми методологије, позивајући се на тачку 5. члана 2. Закона о заштити потрошача (**право на учешће**).

Министарство рударства и енергетике је у току јула месеца припремило Методологију у чијем писњу су учествовали представници Удружења топлана Србије из Београда и Новог Сада без представника Удружења потрошача, чиме је показано да Влада Републике Србије не поштује Законе које усвојила Народна Скупштина на основу њеног предлога.

Наравно, када монополисти сами раде Методологију, та Методологија штити само интересе монополиста и у њој се у суштини ништа није променило у односу на пређашње стање: Остаје да се испорука топлотне енергије врши у подстанници, иако скупштине станара нису "крајњи корисници", већ власници станова са којима топлане морају да склопе Уговоре о снабдевању топлотном енергијом.

Основно правило за примену усвојене Методологије (наплата грејања по утрошку) мора да буде да се она може применити само у зградама где су у свим становима уграђени уређаји за мерење испоручене топлотне енергије а у осталим зградама се мора наставити са наплатом по квадратном метру грејне површине.

У фиксним трошковима који се према Методологији, поред варијабилних трошкова наплаћује даљинско грејање, налазе се и трошкови који су неприхватљиво високи а има и оних који су потпуно неприхватљиви:

- **Трошак Зарада и накнада зарада (брutto)** су превелики, јер сем великог броја запослених (процена је да је трећина запослених у топланама вишак), неприхватљиво је и да просечна зарада у топланама буде већа од просечне зараде у привреди града у којем је смештена Топлана и да машински инжењер запослен у топлани има duplo већу зараду од машинског инжењера у привреди, иако он живи од њега.
- **Трошак Јубиларне награде** – неприхватљиво је да се од грађана који су незапослени тражи да дају новац за јубиларне награде оних који су имали среће да су запослени у топлани, па да сем високих плата добијају и јубиларне награде.
- **Трошак Ненаплаћена потраживања** – је потпуно неприхватљив, јер се потрошачу може наплатити само стварно извршена услуга а не и услуга коју неко други није платио.
- Посебан дискриминаторски став је изражен у усвојеној Методологији у поглављу XI. УСЛОВИ И ПРАВИЛА ЗА ПРОМЕНУ ЦЕНА ТОПЛОТНЕ ЕНЕРГИЈЕ, где стоји: ``Предлог за промену цене топлотне енергије због промене варијабилног дела цене може да буде поднет у случају када се укупна цена енергента повећа за више од 3%, а обавезно уколико се смањи за више од 5%``. Овај проценат мора да буде једнак у обадва случајева, па било да је он 3% или 5%.
- Увећању цена даљинског грејања се придружују и дистрибутери гаса, па у фактури за гас коју Југоросгас доставља нишкој топлани, поред цене гаса се налазе и следеће три ставке: Приступ транспортном ситему Србија гас, Приступ транспортном ситему Југоросгас и Приаступ дистрибутивном ситему Југоросгас, које месечно износе око 10.000.000 (десетмилона) динара. А да монополисти немају милост, показује и то да се ове три ставке топлани наплаћују и ван грејне сезоне, и у периоду када топлана не приступа ниједном од ових система јер не користи гас. Наравно да топлана не реагује на овакав монополски однос дистрибутера гаса, јер то све плаћају корисници даљинског грејања.

Оваквим односом према корисницима даљинског грејања, показује се да топлане верују да потрошачи постоје због њих а не да топлане постоје због потрошача, чиме је доведен у питање и сам опстанак система даљинског грејања у Србији, јер уместо да даљинско грејање буде најјефинији начин грејања, оно је постало најскупљи вид грејања, због чега све већи број корисника подноси захтев за раскид Уговора о снабдевању топлотном енергијом.

Удружење топлана Србије уместо картелског договарања о ценама, теба да се бави рационализацијом трошкова пословања, тражењем јефтинијег енергента, анализом тржишта топлотне енергије у Србији и економске моћи корисника и уместо повећавања цена својих услуга, теба да планира њихово смањење, како би се створили услови за повећање броја корисника услуга, јер **дљинско грејање не сме да буде привилегија богатих већ могућност за све грађане Србије.**

Очигледно је да је за обезбеђење одрживости система даљинског грејања у Републици Србији, потребно да се за истим столом нађу представници Владе Републике Србије, представници Удружења топлана и представници Удружења потрошача.

Ниш, 19.01.2016. год.

ПРЕДСЕДНИК
Мр Јован Јовановић

